

El Taller contra la Torre

La SGAE (Societat General d'Autors i Editors) pagarà cent milions d'euros per construir la Torre de la Música de València, un macrocomplex educatiu que 'explotarà' únicament una acadèmia de música nord-americana, el Berklee College. Això ha posat en peu de guerra un grup de músics i escoles de l'estat espanyol, que critiquen que la SGAE es fiqui en el terreny de l'ensenyament per fer-los competència deslleial.

Lanunci de la instal·lació a la ciutat de València de la Berklee College of Music de Boston ha causat un malestar profund dins el sector de l'ensenyament musical privat de l'estat espanyol. Sobretot, perquè la proposta ha estat propiciada per la Societat General d'Autors i Editors (SGAE) i, a més, té el vist-i-plau i les ajudes explícites de l'Ajuntament i de la Generalitat valencians. Tot plegat ha fet que moltes escoles de música s'hagin sentit discriminades i hagin vist els seus interessos amenaçats jus-

tament per culpa d'aquells qui, en teoria, els haurien de protegir i de vetllar.

La primera reacció de protesta no ha trigat gens ni mica a arribar. Es tracta d'un manifest impulsat pels membres del Taller de Músics de Barcelona, que fou presentat a la premsa dijous de la setmana passada, 21 de juny, Dia Internacional de la Música. Els impulsors del manifest diuen que, amb aquest acte, només llancen la primera pedra, i confien que la seva protesta engegui un efecte dòmino que acabi fent-hi implicar molta més gent, perquè aquest problema afecta –remarquem– no solament les escoles privades i el professorat que hi treballa, sinó també les sales de discoteques, les companyies discogràfiques, etcètera.

El punt central de la crítica exposada al manifest és que el suport de la SGAE a la instal·lació de la Berklee College a València amenaça els interessos de les escoles privades de música de tot l'estat espanyol, alhora que les obliga a treballar amb una desigualtat evident de condicions respecte als nousvinguts americans. "Si tots tinguéssim les mateixes oportunitats", diu Lluís Cabrera, un dels impulsors del manifest, "el projecte ens semblaria perfecte, però, tal com es fan les coses, no hi ha equimitat." Per als signants del document de protesta, "no és de rigor que una societat espanyola de recaptació de drets atorgui a una escola estrangera, rica, el favor de constituir societat legal, i permeti que el Berklee College adquireixi béns immobles importants a València."

Tracte gens equitatiu. Les ajudes que rep la Berklee per a poder-se instal·lar a València són totalment avantatjoses. Molt considerables. Tant, que la inversió que ha de fer l'escola es redueix a pagar el material musical i pedagògic amb què haurà d'estar equipada per a impartir els cursos. Això, econòmicament, és molt poca cosa. Sobretot si, per exemple, es compara amb el preu dels 70.000 metres

quadrats de terrenys que els ha cedit l'Ajuntament i la Generalitat perquè hi construeixin aquesta nova Torre de la Música, on hi haurà un edifici central que serà l'escola i un campus universitari amb 250 apartaments perquè s'hi puguin allotjar alumnes i professors. O, encara més, si es compara amb el pressupost inicial de la construcció, que és aproximadament de 100 milions d'euros i que anirà a compte exclusiu de la SGAE.

És un dels fets que han causat més indignació entre alguns socis de la SGAE mateix que són alhora impulsors del manifest: que sigui la SGAE que s'encarregui de pagar la partida

més cara de tota aquesta gran operació, que possiblement acabarà sobrepasant, segons que diuen, els 100 milions d'euros pressupostats inicialment, perquè "en aquest tipus d'obres el cost final gairebé sempre es dispara".

Pedro Carrillo, president de l'Asociación Madrileña de Escuelas de Música Moderna, es queixa que la SGAE no hagi comptat amb ells a l'hora d'impli-car-se en el projecte. "La seva tasca", argumenta Carrillo, "és cobrar i gestionar els drets dels autors, i ara, en canvi, es fica en un territori que no li pertoca: el de l'ensenyament." I afegeix que "els diners que la SGAE inverteix en aquesta operació són diners públics".

A més, segons Carrillo, abans que tot plegat sortís a la llum hi hagué alguns moviments sospitosos, com ara la incorporació de Teddy Bautista, l'actual president del Consell de Direcció de la SGAE, al Consell d'Administració del Berklee College. Aquest moviment

Les ajudes al Berklee College per a poder-se instal·lar a València són molt avantatjoses

sospitós és reforçat pel fet que, segons Carrillo, "una escola de la nostra associació va presentar fa un any un projecte similar al de la Berklee i fou rebutjat".

La versió de la SGAE. Els responsables de la SGAE, en canvi, creu que tota aquesta reacció crítica "només és deguda a una manca evident d'informació, i a un error d'interpretació d'allò que serà aquesta gran Torre de la Música". Segons que expliquen, no tindrà tan sols una escola de música, sinó també una residència d'estudiants, sales d'assaig, estudis d'enregistrament i aules de conferències.

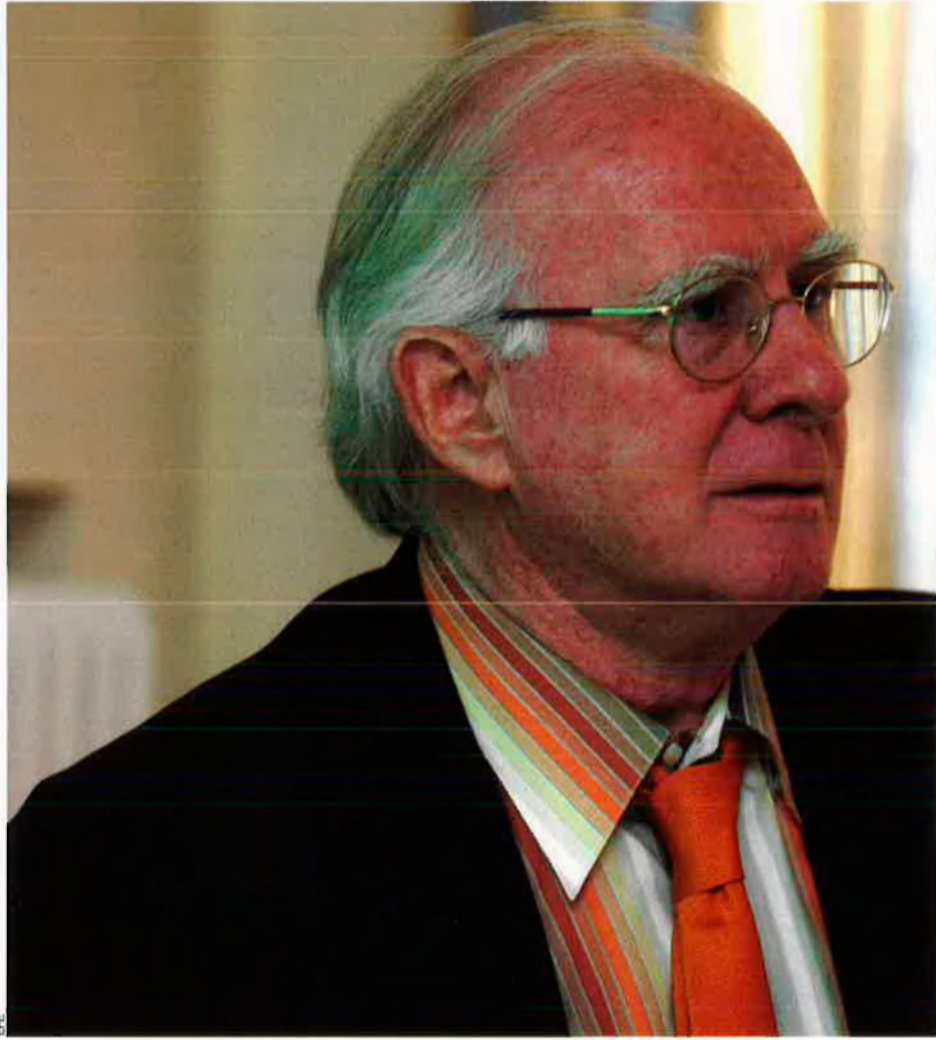
“Tot plegat”, conclouen, “ens ajudarà a assolir un dels nostres principals objectius: contribuir a la formació, la recerca i la difusió musicals d’aquest país.” A més, creuen que començar a fer valoracions en aquests moments és del tot precipitat, perquè “només s’ha presentat el projecte, falten coses per concretar i, cosa més important, encara no hem fet pública ni una sola xifra de res.”

Pel que fa a l’escola de Berklee, des de la SGAE expliquen que ha passat “que ells s’han apuntat a un gran projecte a favor de la música en aquest país, però que no és cert que hagin rebut un tracte de favor, perquè els espais que hi hagi en la Torre estaran a disposició de tots els nostres socis”. Encara afegeixen que no tenen cap intenció de provocar malestar, sinó d’obtenir “complicitats i anar sumant. Com més, millor”.

Respecte del manifest del Taller de Músics, la SGAE diu que “amb el Taller de músics hem fet sempre moltes coses i hi tenim una magnífica relació. En aquests moments, només els demanem que ens deixin explicar el nostre projecte”. Finalment, afegeixen que confien que tard o d’hora, “decideixin afegir-s’hi, perquè aquest és un projecte que afavoreix tots els sectors musicals del país”.

Gegantisme cultural. En aquest nou espai gestionat per l’escola americana, la idea és crear-hi una gran Torre de la Música que, previsiblement, aspirarà a convertir-se en un dels centres de referència de l’ensenyament musical a l’estat espanyol i, potser, també a tot Europa. Evidentment, tot plegat s’hauria d’incloure dins l’estratègia que –especialment durant les últimes legislatures al capdavant de l’Ajuntament i de la Generalitat valencians– el govern amb majoria absoluta del Partit Popular ha anat posant en pràctica per convertir la ciutat de València en una de les ciutats de referència lúdico-cultural del sud del continent i de l’eix mediterrani.

Una estratègia que uns certs sectors de la societat valenciana han criticat perquè creuen que els esforços esmerçats per a aconseguir aquest objectiu en realitat no són econòmicament rendibles ni avantatjosos per al país, no

responen a les necessitats més urgents de la ciutat ni encara menys a la realitat del país i, a més a més, tot plegat es tracta d’una operació política que té l’objectiu final encobert de desvalencianitzar –desnacionalitzar– completament la ciutat, sota capes i capes d’un cosmopolitisme luxós i ostentós de cartó.

L’estendard d’aquesta gran estratègia és evidentment la controvertida Ciutat de les Arts i de les Ciències, però també en formen part la candidatura finalment reeixida per a acollir la Copa de l’Amèrica de Vela i l’acord a què varen arribar el president Francesc Camps i el president de la Fórmula 1, Bernie Ecclestone, perquè València tingués el seu Gran Premi, i que varen fer públic just abans de les darreres eleccions. Sigui com sigui, per als membres del Taller de Músics, que també defineixen aquesta operació cultural de la Torre de Música com una peça més de la

maniobra de “gegantisme cultural” que es duu a terme al País Valencià, el problema realment greu és que la SGAE s’hagi involucrat en el projecte.

Un dels retrets més durs que es fan contra la SGAE, i especialment contra Teddy Bautista, és que en comptes d’ajudar amb tots els mitjans les escoles de música de l’estat espanyol, es dediqui només a “jugar el joc del poder”, i participi dels moviments on hi ha més diners i més interessos, uns moviments dels quals els autors –els socis de l’associació– finalment no en reben cap benefici.

Tal com expliquen fonts pròximes al Taller de Músics, la SGAE fa a l’estat espanyol un paper propi només dels grans poders fàctics, bàsicament perquè hi posseeixen el monopoli absolut de qualsevol activitat creativa musical, i això els permet d’aconseguir una recaptació enorme. “Per això no entenem”, diuen algunes de les veus

Teddy Bautista, president de la SGAE

Un dels retrets que es fa a la SGAE és que participi dels moviments en què hi ha més diners i més interessos

clarament la intenció de causar-nos un perjudici directe”.

Un altre dels fets que més han molestat els signants del manifest és que, malgrat que la maqueta del projecte ha estat exposada durant sis mesos llargs a la seu de la SGAE de Madrid, cap soci no n'ha estat informat. “Molts socis”, expliquen aquestes veus discordants, “no tingueren notícia del projecte fins que el diari *El Mundo* no va publicar la informació el mateix dia que començava la campanya per a les darreres eleccions”.

També per explicar aquest fet, persones pròximes al Taller de Músics remetent al funcionament i a l'organització internes de la SGAE, i a la gestió que els qui la dirigeixen fan del poder considerable que tenen. Segons ells, la SGAE té un funcionament molt centralista i una estructura absolutament piramidal, cosa que fa que la directiva prengui unes decisions que, algunes vegades o fins i tot molt sovint, poden divergir completament de les dels mateixos socis.

En qualsevol cas, el manifest del Taller de Músics sembla que tampoc no persegueix cap enfrontament directe amb la SGAE. I, després de nombroses crítiques i retrets, acaba adoptant un to conciliador: afirma que l'objectiu principal del manifest és que hi hagi un debat públic sobre la qüestió i que se'n doni prou informació. “El debat hauria d'arribar”, segons els impulsors, “a la qüestió principal: si serem capaços de generar a l'estat espanyol una música popular sanejada, que imposi l'energia creativa a la inèrcia vulgaritzadora de la indústria, a la sordesa del poder polític.”

Així mateix, Pedro Carrillo també entén que en les ajudes que la SGAE proporciona a l'escola de Boston hi ha un menyspreu envers “els professionals del país, que n'hi ha molts i són molts bons”. I afegeix: “Si bé nosaltres no tenim res en contra de la Berklee, ens costa d'entendre com es pot donar tant de suport a una gent que ve de fora

i que, a més, diuen que impartiran totes les seves classes en anglès.”

Efectes musicals. Per a la gent del Taller de Músics, el suport tan generós i tan important que ha ofert la SGAE al projecte de la Berklee es deu, principalment, al fet que han quedat enlluernats davant els projectes de l'escola americana, i al fet de creure que instal·lar-se a l'estat espanyol significarà un gran pas endavant en l'ensenyament musical del país. “Ara bé, aquesta idea és fruit d'una actitud un pèl absurda i provinciana”, addueixen des del Taller. “Primer, perquè els ensenyaments de la Berklee ja fa molts anys que hi són, a l'estat espanyol. En concret, a Barcelona: l'any 79, l'Aula de Música arribà a un acord amb ells i començà d'aplicar-ne els mètodes i ensenyaments, cosa que va continuar fent quan després fou adquirida pel Liceu. Per tant, la cosa més lògica”, conclouen, “hauria estat ampliar aquell conveni.” Per una altra banda, fonts pròximes al Liceu han explicat que no entenen què passa i que, quan han demanat explicacions als responsables de la Berklee, els han respost que ho tenen tot tan a favor –en els aspectes econòmics i també polítics– i que no poden deixar escapar l'oportunitat.

Al capdavant, el conflicte entre el Taller de Músics i la Torre de Música de la Berklee també es pot veure, tal com es diu al final del manifest, com un enfrontament entre dues concepcions de la música i de l'ensenyament. Els uns, sense renunciar a res, aposten més per un model de música amb vastes reminiscències mediterrànies; els altres, en canvi, per un model i un estil més estrictament anglosaxons. De la mateixa manera, els uns són musicalment més heterogenis i, a l'hora de triar i formar els alumnes, més selectius; els altres, en canvi, expliquen des del Taller, tenen una naturalesa més purament industrial.

Pere Antoni Pons

discordants amb el projecte de la Torre de Música, “que ara s'emboliqui tan intensament en un projecte que exigeix una inversió faraònica; s'hauria de dedicar plenament a gestionar d'una manera més eficaç i més àgil els drets dels autors, és a dir, els drets dels seus socis”.

Situacions degradants. Fonts pròximes al Taller de Músics afirmen que, durant els últims temps, fins i tot hi ha hagut “situacions degradants”, i que no tan sols s'han sentit menystinguts sinó també enganyats. Una d'aquestes situacions, esmentada al manifest, és que la SGAE mateix va enviar un seguit d'enquestadors a les instal·lacions del Taller de Músics perquè expliquessin als alumnes el projecte de la Torre de Música, i per temptejar-los i demanar-los si deixarien el Taller per anar a la nova escola. Per als signants del manifest, “aquest fet expressa prou